

Tehdään hoitotieteen tutkimuksesta entistä vaikuttavampaa, näkyvämpää ja saavutettavampaa

Vietämme Suomessa tänä vuonna Tutkitun tiedon teemavuotta, jonka järjestäjinä toimivat opetus- ja kulttuuriministeriö, Suomen Akatemia ja Tieteellisten seurain valtuuskunta. Useat yhteistyökumppanit, muun muassa yliopistot ja ammattikorkeakoulut, järjestävät erilaisia tapahtumia ja tekoja, joiden avulla pyritään antamaan laaja kuva tutkitun tiedon tehtävästä yksilön hyvinvoinnin ja yhteiskunnan toiminnan näkökulmista. Teemavuoden tavoitteeksi on asetettu tutkitun tiedon aikaisempaa suurempi näkyvyys ja saavutettavuus, ja edelleen kaikkien suomalaisten saaminen sen keskuuteen. Ylijohdaja Atte Jääskeläinen opetus- ja kulttuuriministeriöstä toteaa teemavuodesta seuraavaa ”tätä teemavuotta tarvitaan, jotta havahdumme siihen, että tietoa pitää puolustaa, ja sitä pitää puolustaa taitavasti. Ei riitä, että tiedeyhteisö tietää. Tiedolla on vaikuttavuutta vasta, kun se johtaa tietynlaiseen käyttäytymiseen tai päätöksiin”.

Hoitotieteen kuten muidenkin tieteiden tutkimusohjelmiin vaikuttavat monet eri tekijät. Yhtäältä näitä ovat megatrendit, pitkän aikavälin merkittävät muutokset kuten väestörakenteen muutos, teknologian sulautuminen kaikkeen rakennettuun ympäristöön ja globaalin terveyden kysymykset sekä hiljaiset signaalit, joiden tunnistaminen on tärkeää. Toisaalta tutkimusohjelmiin vaikuttavat terveys-, koulutus-, yhteiskunta- ja tiedepolitiikka ja niihin liittyvät strategiat ja ohjelmat. Näitä ovat kansallisella tasolla esimerkiksi Sosiaali- ja terveysministeriön tulevaisuuskatse (2018) ja eduskunnan käsiteltäväksi ja lausuttavaksi tämän vuoden huhtikuun alussa toimitettu 2040-luvulle ulottuva Valtioneuvoston koulutuspoliittinen selonteko, joka antaa linjauksia koulutuksen ja tutkimuksen kehittämiseksi.

Kansainvälisistä tutkimusta ohjaavista dokumenteista voisi mainita muun muassa Euroopan Unionin laatiman EU4Health 2021–2027, joka ottaa kantaa terveyteen ja palvelujärjestelmään liittyviin kysymyksiin, ja NINR:n (The National Institute of Nursing Research) -strategian vuosille 2016–2021, ja sitä seuraavan kehitteillä oleva strategian vuosille 2022–2026. Unohtaa ei myöskään saa hoitotieteen tutkimuksen ja yliopistojen tutkimuksen kansallisia ja kansainvälisiä arviointeja sekä niissä esille tuotuja kehittämisen kohteita.

Minkälaista tutkimusta hoitotieteessä tehdään Suomessa ja minkälaisen kuvan se antaa hoitotieteen vaikuttavuudesta yksilön, perheiden ja yhteiskunnan hyvinvoinnille. Tämän lehden numerossa kuvataan hoitotieteen yliopistokoulutusta tarjoavien laitosten tekemää tutkimusta sivuten myös tulevaisuutta. Tämä on yksi keino tehdä hoitotieteen tutkimusta näkyväksi. Lehden rajallisen sanamäärän vuoksi esitetyt laitosten kuvaukset jättävät varmasti useita tiedon aukkoja, mutta toivottavasti samalla innostavat lukijoita hankkiutumaan tiedon äärelle ja etsimään tutkimustietoa itselle kiinnostavista aihealueista.

Suomalainen hoitotieteellinen tutkimus on kansainvälisesti arvostettua. Tutkimuksen korkean tason ylläpitäminen ja sen edelleen nostaminen tarvitsee kaikkien ponnistelua, laajoja menetelmällisesti laadukkaita tutkimusohjelmia, kansallista ja kansainvälistä monitieteistä ja eri vaiheissa olevien tutkijoiden yhteistyötä sekä riittävää ulkopuolista rahoitusta. Korkealaatuiseen tutkimukseen liittyy myös tutkimustulosten näkyminen näyttöön perustuvana toimintana eri tasoisessa tutkinto- ja lisäkoulutuksessa ja käytännön eri konteksteissa, tieteellisen

tiedon jakamisena, tiedon popularisointina ja nuoren tutkijasukupolven kasvattamisena sekä viittauksina eri julkaisuissa. Talven Acatiimi -lehdessä hoitotieteen todettiin olevan huippua arvioituna artikkelikohtaisilla viittauksilla.

Finland Futures Research Centre'n tulevaisuuden tutkija Noora Vähäkarin mukaan voimme vaikuttaa tulevaisuuteen, tehdä tulevaisuustekoja, jos niin päätämme. Hän toteaa edelleen, että tulevaisuutta ei pysty ennustamaan johtuen vaihtoehtoisista tulevaisuuksista ja siitä, ettei tulevaisuus ole vielä tapahtunut, emmekä ole menossa tiettyä tulevaisuutta kohti, koska tulevaisuutta ei ole määritelty ennalta. Jotta voimme vaikuttaa

tulevaisuuteen, meillä tulee olla ymmärrys ja tieto tämän hetken muutoksista ja tulevaisuuden oletuksista, kuvittelua mahdollisista vaihtoehtoisista tulevaisuuksista sekä kaikkien näiden analyttistä tarkastelua suhteessa nykyhetken valintoihin. Tehkäämme edelleen kohti tulevaisuutta korkealaatuista ja vaikuttavaa hoitotieteen tutkimusta, joka on tutkitun tiedon teemavuoden tavoitteen mukaisesti näkyvää ja saavutettavaa.

Turussa Aurajoen rannalla toukokuun aurinkoisena päivänä luonnon herätessä kesään!

Elina Haavisto
Päätoimittaja

Sunna Rannikko
Toimitussihteeri